

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

ul. mjr Hubala 21, 45-266 Opole
tel. 077 44 22 929, fax. 077 44 22 928, e-mail: opop@praca.gov.pl
Bezpłatna infolinia 0 800 88 11 22

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE OPOLSKIM I MIEŚCIE OPOLU
W I PÓŁROCZU 2013 ROKU**

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

SPIS TREŚCI

1.	UWAGI WSTĘPNE.....	3
1.1.	CEL OPRACOWANIA.....	3
1.2.	METODOLOGIA OPRACOWANIA	4
1.3.	PODSTAWA OPRACOWANIA	4
2.	ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW	5
2.1.	STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG ZAWODÓW	5
2.2.	BEZROBOTNI WG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	7
	<i>Bezrobocie wśród absolwentów</i>	<i>8</i>
2.3.	UDZIAŁ KOBIEC WEDŁUG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH.....	8
2.4.	ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE	9
2.5.	NAPŁYW BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW.....	10
	<i>Napływ bezrobotnych absolwentów</i>	<i>11</i>
3.	ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW.....	13
4.	ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	16
4.1.	ZAWODY DEFICYTOWE.....	16
4.2.	OCENA PŁYNNOŚCI W ZAWODACH DEFICYTOWYCH	19
4.3.	ZAWODY NADWYŻKOWE.....	22
4.4.	OCENA PŁYNNOŚCI W ZAWODACH NADWYŻKOWYCH	25
5.	WNIOSKI	30

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1.	Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania	5
Wykres 2.	Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwale bezrobotnych	9
Wykres 3.	Napływ bezrobotnych według zawodów.....	11
Wykres 4.	Napływ bezrobotnych absolwentów według zawodów.....	12
Wykres 5.	Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD rejestrowanych w I półroczu 2013 r.	14

SPIS TABEL

Tabela 1.	Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodów.....	5
Tabela 2.	Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych.	7
Tabela 3.	Udział kobiet według zawodów	8
Tabela 4.	Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2013 roku	13
Tabela 5.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu	16
Tabela 6.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim	18
Tabela 7.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu	22
Tabela 8.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim.....	23

1. UWAGI WSTĘPNE

Dogłębne poznanie mechanizmu funkcjonowania lokalnego rynku pracy wydaje się niezbędne, aby można było skutecznie poprawić ten system, odpowiednio dostosowując do lokalnych potrzeb politykę rynku pracy. Spadek poziomu bezrobocia notowany w minionych latach sprawił, iż w wielu zawodach pracodawcy borykali się z obsadzeniem wolnych miejsc pracy, zaś kryzys gospodarczy oraz wzrost bezrobocia w ostatnim okresie, wskazał na słabe strony rynku pracy i wzrost liczby zawodów nadwyżkowych. Wciąż więc niezbędna jest szeroka i ciągle aktualizowana wiedza na temat kształtowania się wielkości opisujących rynek pracy, służąca podejmowaniu skutecznych działań w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, a także dla efektywnej promocji zatrudnienia. Nieodzowna ku temu jest obserwacja rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Niniejsze opracowanie stanowi właśnie diagnozę podstawowych wielkości opisujących rynek pracy w układzie według kwalifikacji zawodowych w powiecie opolskim i Opolu w I półroczu 2013 roku.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

1.1. Cel opracowania

Celem opracowania niniejszego raportu jest określenie zapotrzebowania na rynku pracy na konkretne zawody. Pozwoli to na określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych oraz usprawnienie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego.

Informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- określania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, pozostającymi w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, w zakresie asygnowania środków na aktywizację bezrobotnych,
- opracowywania przez samorząd lokalny strategii działania oraz oceny i weryfikacji ich założeń w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- planowania działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- usprawniania pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie bieżących informacji o planach zatrudnieniowych zakładów pracy.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadpodstawowych,
- lokalne organy rządowe i samorządowe,
- instytucje i organizacje społeczno – polityczne z terenu powiatu i województwa opolskiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy.

1.2. Metodologia opracowania

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności, wprowadzoną do powszechnego stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 roku, obowiązującej od 30 czerwca 2010 r.

Zawód jest w niej definiowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu winno stanowić źródło dochodu. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Klasyfikację tę opracowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi. Struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich, 43 grupy duże, 132 średnie oraz 444 grupy elementarne. Grupy elementarne zawierają 2360 zawodów i specjalności. Szczegółową analizą objęto zawody elementarne.

Ponadto przy monitoringu uwzględniono również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (opublikowanego w Dz. U. Nr 251, poz. 1885 w dniu 31 grudnia 2007 r.).

1.3. Podstawa opracowania

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystanymi w opracowaniu były sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu zestawienia danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych oraz ofert pracy z powiatu opolskiego i miasta Opola (załączniki nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy* oraz załączniki nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności* – z I półrocza 2013 r.).

2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW

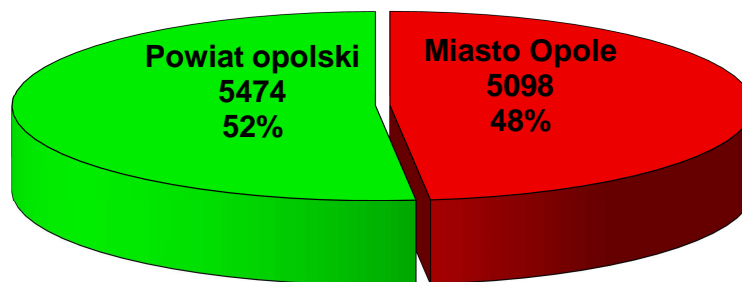
Na koniec czerwca 2013 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zarejestrowane były **10 572** osoby bezrobotne. Strukturę bezrobotnych w zależności od miejsca zamieszkania ilustruje wykres 1.

Stopa bezrobocia w końcu czerwca 2013 r. wyniosła:

- dla powiatu opolskiego – 13,9%,
- dla miasta Opola – 7,2%.

Dla porównania w województwie opolskim stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 13,8% (w kraju 13,2%).

Wykres 1. Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania

Stan na 30.06.2013 r.

2.1. Struktura bezrobotnych wg zawodów

Zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności wyróżniamy 10 grup wielkich (tabela 1). Do każdej z nich zaliczyć można mniejsze grupy zawodów oraz konkretne zawody i specjalności.

Tabela 1. Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodów.

Kod grupy zawodów	Grupa zawodów	Liczba bezrobotnych			Udział grupy osób bezrobotnych wobec ogółu [%]
		Powiat opolski	Miasto Opole	Razem	
000000	Bez zawodu	928	847	1775	16,79 %
0	Żołnierze	7	1	8	0,08 %
1	Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	59	116	175	1,66 %
2	Specjaliści	329	678	1007	9,53 %
3	Technicy i inny średni personel	401	520	921	8,71 %
4	Pracownicy biurowi	253	367	620	5,86 %
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	1077	986	2063	19,51 %
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	121	52	173	1,64 %
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1617	1040	2657	25,13 %
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	249	159	408	3,68 %
9	Pracownicy przy pracach prostych	433	332	765	7,24 %
	RAZEM	5474	5098	10572	100 %

Stan na dzień 30.06.2013 r.

- Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie grup wielkich wskazuje, że najliczniejszą kategorię stanowią osoby posiadające zawody z grupy „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Osoby te stanowią aż 25,1% ogółu bezrobotnych (2657 osób). W grupie tej największy udział miały zawody:
 - ślusarz (273 osoby),
 - murarz (247 osób),
 - krawiec (152 osoby),
 - stolarz (123 osoby),
 - mechanik samochodów osobowych (105 osób),
 - mechanik pojazdów samochodowych (102 osoby),
 - cukiernik (78 osób),
 - tokarz w metalu (67 osób),
 - piekarz (66 osób),
 - szwaczka (66 osób),
 - malarz budowlany (65 osób),
 - malarz-tapeciarz (65 osób).
- Kolejnymi najczęściej reprezentowanymi zawodami są te, zaliczane do wielkiej grupy „pracowników usług osobistych i sprzedawców”. Stanowią oni 19,5%, tj. 2063 osoby. Najliczniejszymi w tej grupie są zawody:
 - sprzedawca (1061 osób),
 - kucharz (177 osób),
 - fryzjer (154 osoby),
 - robotnik gospodarczy (134 osoby).
- Bardzo liczną grupę tworzą osoby nieposiadające żadnych kwalifikacji zawodowych oraz udokumentowanego doświadczenia zawodowego. Liczba ta klasyfikuje tę grupę osób jako trzecią pod względem wielkości. Udział tych osób w ogóle bezrobotnych stanowi aż 16,8% (1775 osób).
- Znaczną grupę stanowią również osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy „specjalistów” – 9,5% (1007 osób) z ogółu. W tej grupie można wyróżnić następujące dominujące zawody:
 - ekonomista (160 osób),
 - pedagog (57 osób),
 - specjalista do spraw marketingu i handlu (40 osób).
- Duży odsetek zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby sklasyfikowani w grupie „technicy i inny średni personel” – 8,7% (921 osób). W grupie tej największy odsetek bezrobotnych posiadają osoby z zawodami:
 - księgowy (74 osoby),
 - technik ekonomista (59 osób),
 - technik mechanik (57 osób),
 - technik administracji (57 osób),
 - technik budownictwa (53 osoby),
 - przedstawiciel handlowy (45 osób).
- Ponad co dwudziesty z zarejestrowanych bezrobotnych został sklasyfikowany w grupie „pracownicy przy pracach prostych”. Świadczy to o tym, że 7,2% bezrobotnych (765 osób) posiada tylko elementarne umiejętności zawodowe. W grupie tej dominują zawody:
 - sprzątaczką biurową (128 osób),
 - robotnik budowlany (99 osób),
 - pozostali robotnicy przy pracach prostych (87 osób).

2.2. Bezrobotni wg kwalifikacji zawodowych

Zawody dominujące wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w tut. urzędzie przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych

Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
Ogółem	9564	5059
Bez zawodu	1674	899
Sprzedawca	932	833
Ślusarz	273	1
Murarz	247	3
Kucharz	177	146
Magazynier	165	35
Ekonomista	160	121
Fryzjer	154	151
Krawiec	152	150
Robotnik gospodarczy	134	60
Sprzątaczką biurową	128	123
Stolarz	123	3
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	110	85
Mechanik samochodów osobowych	105	0
Mechanik pojazdów samochodowych	102	0
Robotnik budowlany	99	2
Technik prac biurowych	92	73
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	87	37
Cukiernik	78	70
Księgowy	74	71
Kelner	73	59
Tokarz w metalu	67	2
Piekarz	66	29
Szwaczka	66	64
Malarz - tapeciarski	65	1
Malarz budowlany	65	1
Technik ekonomista	59	48
Pedagog	57	50
Technik mechanik	57	3
Technik administracji	57	47
Technik budownictwa	53	8
Kucharz małej gastronomii	51	28
Pomoc kuchenna	51	48
Kierowca samochodu ciężarowego	50	0

Stan na dzień 30.06.2013 r.

Bezrobocie wśród absolwentów

Wśród **209 absolwentów** (w tym 129 kobiet) zarejestrowanych w urzędzie (wg stanu na dzień 30.06.2013 r.) ponad czwartą część stanowiły osoby bez zawodu (52 osoby) z czego 62% stanowiły kobiety. Na drugim miejscu klasyfikują się absolwenci posiadający zawód sprzedawcy – 20 osób (85% to kobiety). W następnej kolejności można wyróżnić zawody: fizjoterapeuty (6 osób), inżyniera budownictwa oraz inżyniera inżynierii środowiska (po 5 osób).

2.3. Udział kobiet według kwalifikacji zawodowych

W porównaniu do 2007 i 2008 r. spadł znacząco udział kobiet – spowodowane jest to tym, iż w latach 2009-2010 nastąpił większy napływ mężczyzn do bezrobocia co zmieniło jego strukturę według płci od 2009 r. Napływ większej liczby mężczyzn spowodowany był kryzysem gospodarczym i rejestracją mężczyzn uprzednio pracujących w budownictwie i przemyśle.

W końcu 2012 roku udział kobiet pozostających w ewidencji bezrobotnych stanowił 52,0%, natomiast według stanu na dzień 30.06.2013 r., wśród 10 527 zarejestrowanych bezrobotnych ogółem były **5323 kobiety**, co stanowiło **50,3%** ogółu. Z tabeli 3 możemy odczytać, iż kobiety stanowią przeważającą większość wśród osób bezrobotnych z zawodem sprzedawcy, krawca, szwaczki, księgowego czy fryzjera. Najwięcej kobiet posiada jednak zawód sprzedawcy (833 osoby) a ich udział do ogółu bezrobotnych z tym zawodem stanowi 89,4%.

Największym problemem pozostaje liczna grupa kobiet bez żadnego zawodu. Odsetek ten wśród kobiet jest wyższy niż wśród mężczyzn i wyniósł 53,7%.

Tabela 3. Udział kobiet według zawodów

Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Udział kobiet
	ogółem	kobiety	
Bez zawodu	1775	953	53,7%
Sprzedawca	1061	900	84,8%
Fryzjer	154	151	98,1%
Krawiec	152	150	98,7%
Kucharz	177	146	82,5%
Sprzątaczką biurową	128	123	96,1%
Ekonomista	160	121	75,6%
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	110	85	77,3%
Technik prac biurowych	92	73	79,3%
Księgowy	74	71	95,9%
Cukiernik	78	70	89,7%
Szwaczka	66	64	97,0%
Kelner	73	59	80,8%
Pedagog	57	50	87,7%
Pomoc kuchenna	51	48	94,1%
Technik ekonomista	59	48	81,4%
Technik administracji	57	47	82,5%
Kasjer handlowy	44	38	86,4%
Salowa	36	36	100,0%
Sekretarka	34	34	100,0%
Pakowacz	42	30	71,4%

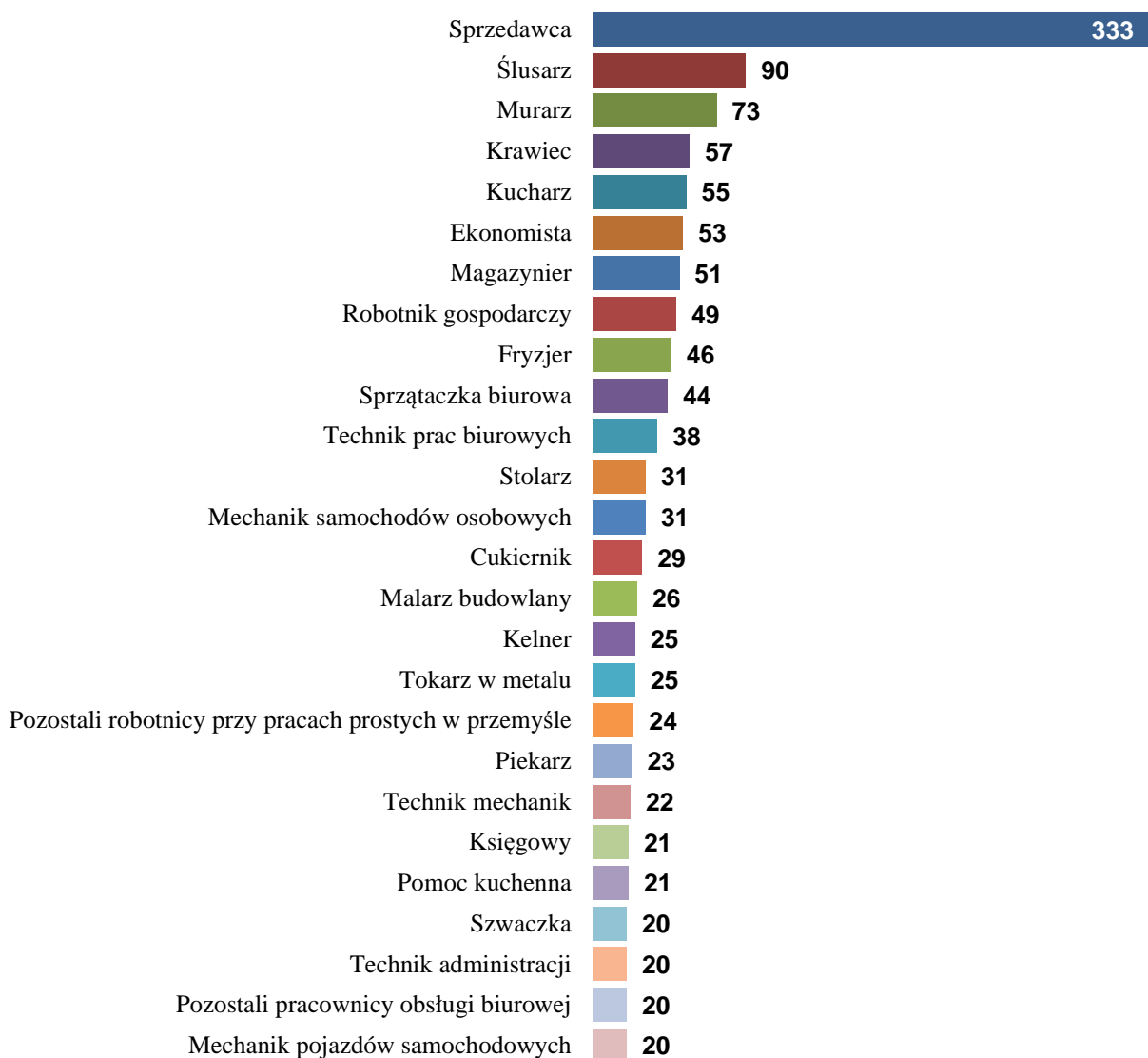
Ceramik wyrobów użytkowych i ozdobnych	33	29	87,9%
Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	29	28	96,6%
Ogrodnik terenów zieleni	39	28	71,8%
Kucharz małej gastronomii	51	28	54,9%
Barman	36	27	75,0%
Technik handlowiec	34	22	64,7%
Specjalista do spraw marketingu i handlu	40	22	55,0%
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	25	21	84,0%
Ogółem	10572	5323	50,3%

Stan na 30.06.2013 r.

2.4. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy były **1353 osoby** z terenu miasta Opola oraz **1550 osób** z terenu powiatu opolskiego (stan w dniu 30.06.2013 r.). Łącznie grupa ta stanowiła liczbę **2903 osoby** (27,5% wobec ogółu). Należy więc bacznie przyrzeć się zawodom, których udział w tej grupie jest znaczny.

Wykres 2. Zawody o najwyższej liczebności wśród osób długotrwałe bezrobotnych

Stan na 30.06.2013 r.

Zasadniczo dominującą pozycję zajmuje zawód sprzedawcy, gdyż aż 333 osoby legitymujące się tym zawodem pozostaje w rejestrze urzędu co najmniej od 12-tu miesięcy. Zawodem tym w przeważającej większości legitymowały się kobiety – 91,0%.

Ślusarze byli drugą co do wielkości grupą zawodową wśród osób długotrwale bezrobotnych. Wśród 90 ślusarzy 54 osoby (60,0%) zamieszkiwały na terenie powiatu opolskiego. Wśród tych osób znajduje się tylko jedna kobieta.

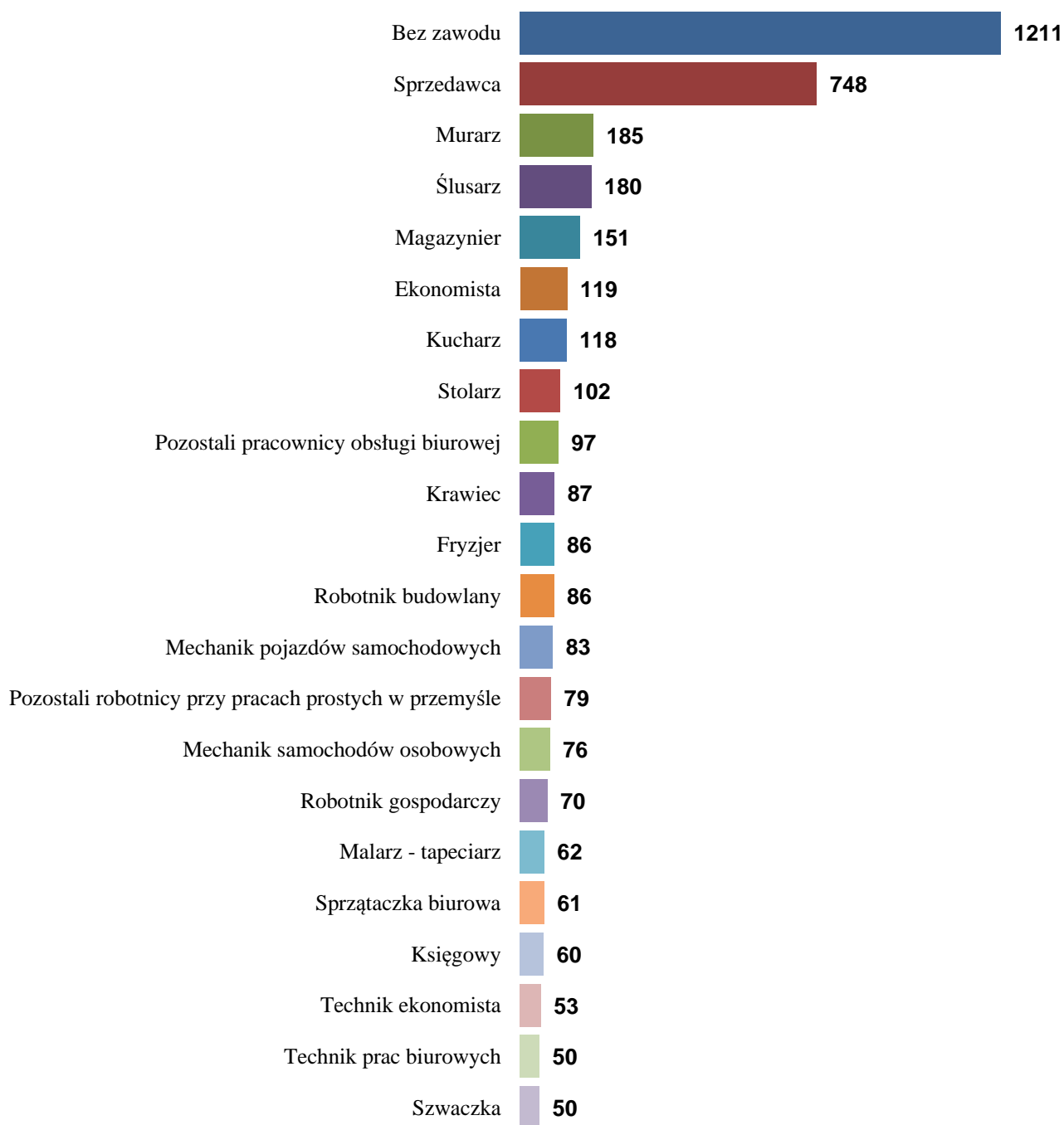
Zawód murarza również był bardziej popularny wśród osób zamieszkałych na terenie powiatu opolskiego, gdzie zameldowane były 53 osoby (72,6%) z tym zawodem. Tylko dwie kobiety legitymowały się doświadczeniem pracy w tym zawodzie w grupie osób długotrwale bezrobotnych. Szczegóły ilustruje wykres 2.

Niepokojącym jest też fakt, iż wśród osób będących powyżej 12 miesięcy w bezrobociu pozostawało także 275 osób (9,5%) bez żadnego wyuczonego zawodu.

2.5. Napływ bezrobotnych według zawodów

W I półroczu 2013 roku w tut. urzędzie zarejestrowano **7528 osób** bezrobotnych (3814 osób z terenu miasta Opola), w tym wśród nich, blisko co szоста osoba (1211 osób – 16,8%) nie posiadała żadnych kwalifikacji zawodowych. Analizując napływ osób bezrobotnych **według ostatniego wykonywanego zawodu** okazuje się, iż najwięcej zarejestrowanych zostało osób z zawodem sprzedawcy (748 osób), co stanowiło 9,9% wszystkich noworejestrowanych bezrobotnych. Fluktuacja bezrobotnych w tym zawodzie jest właśnie największa. Więcej informacji o ostatnich wykonywanych zawodach wśród noworejestrowanych osób bezrobotnych przedstawia wykres 3.

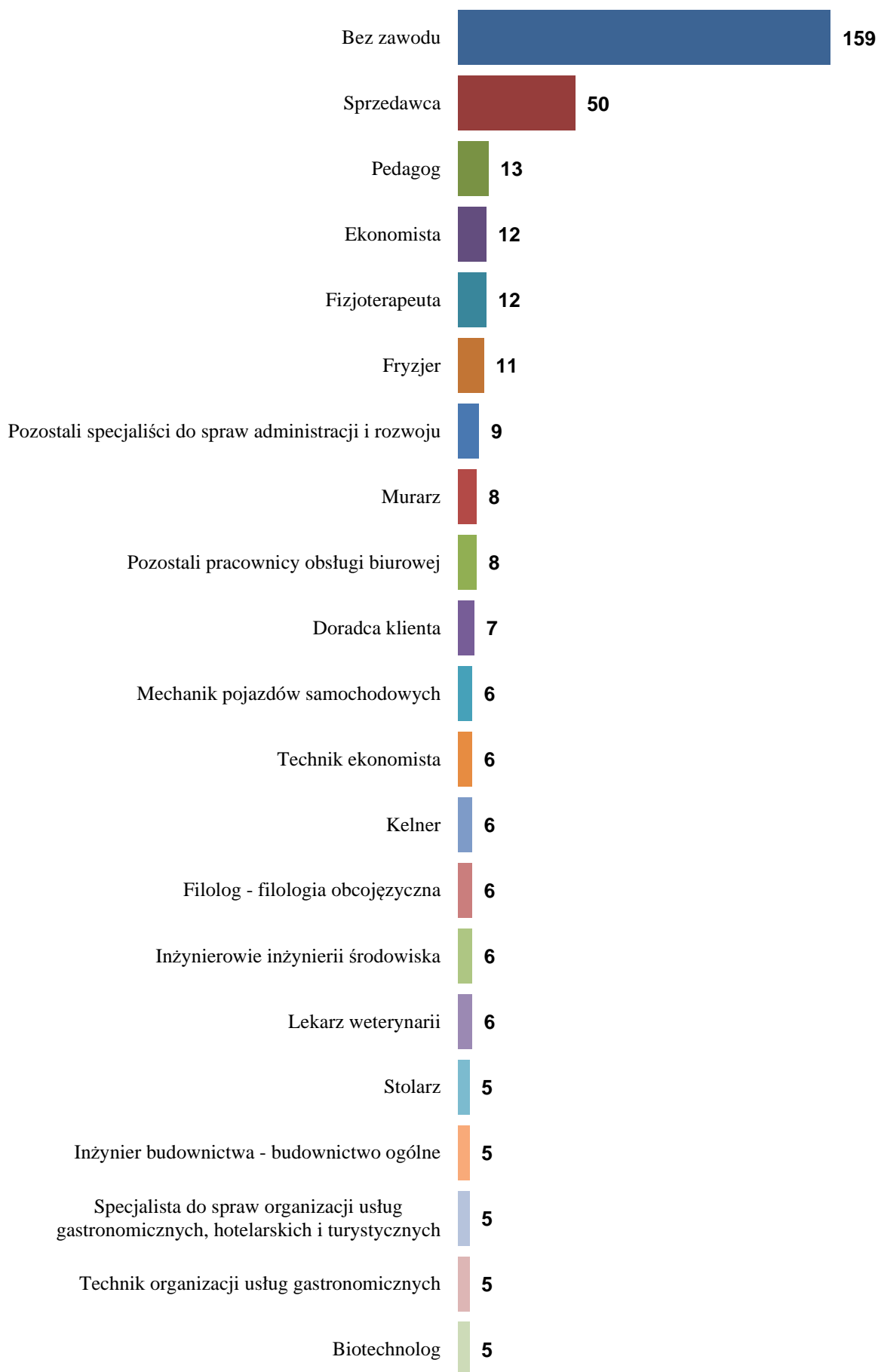
Wykres 3. Napływ bezrobotnych w I półroczu 2013 r. według zawodów

Napływ bezrobotnych absolwentów

W rozpatrywanym okresie w ogóle bezrobotnych zarejestrowano **630 osób** (314 osób z miasta Opola) które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyły naukę. Rejestrowani absolwenci stanowili więc 9,8% ogółu osób rejestrowanych. Do rejestru bezrobotnych trafiały głównie kobiety – łącznie 382 (co stanowiło 60,6%). Co czwarty z rejestrowanych absolwentów (159 osób) nie uzyskał żadnego zawodu. Wśród osób które otrzymały wykształcenie kierunkowe najczęściej rejestrowanych absolwentów szkół uzyskało zawód sprzedawcy (50 osób, w tym 46 kobiet), pedagoga (13 osób – wszystkie to kobiety), ekonomisty i fizjoterapeuty (po 12 osób, w tym po 9 kobiet) i fryzjera (11 osób – w tym 10 kobiet).

Wykres 4. Napływ bezrobotnych absolwentów w I półroczu 2013 r. według zawodów

3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW

W I półroczu 2013 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zgłoszono wraz z subsydiowanymi ofertami zatrudnienia i stażami **5316** ofert pracy. Od pracodawców z terenu powiatu opolskiego przyjęto **1526** ofert, natomiast z terenu miasta Opolą zgłoszono **3790** ofert. W tabeli 4 podano zawody, w których zgłoszono najwięcej ofert pracy.

Tabela 4. Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2013 roku

Nazwa zawodu	Powiat Opolski	Miasto Opole	Razem
Ogółem	1526	3790	5316
Robotnik gospodarczy	517	268	785
Doradca klienta	0	233	233
Robotnik budowlany	23	179	202
Sprzątaczką biurową	18	148	166
Przedstawiciel handlowy	41	134	147
Sprzedawca	41	103	144
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	20	116	136
Pielęgniarka	5	127	132
Kasjer handlowy	13	65	106
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	22	73	95
Technik prac biurowych	24	67	91
Pozostali spawacze i pokrewni	2	88	90
Magazynier	18	54	72
Ślusarz	28	43	71
Pozostałe pomoce i sprzętaczkę biurowe, hotelowe	11	58	69
Technik administracji	7	56	63
Telemarketer	0	61	61
Ankieter	5	55	60
Pomoc kuchenna	15	44	59
Opiekunka domowa	0	51	51
Pracownik pralni chemicznej	0	50	50
Księgowy	19	28	47
Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	0	43	43
Kelner	9	32	41
Kierowca samochodu ciężarowego	21	20	41
Lektor języka angielskiego	8	30	38
Kucharz	4	34	38
Murarz	18	20	38
Pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni	5	32	37
Stolarz	15	21	36
Agent ubezpieczeniowy	0	30	30
Technik handlowiec	11	19	30
Kierowca samochodu dostawczego	11	19	30

Należy zwrócić uwagę, na poszukiwany zawód robotnika gospodarczego, gdyż z reguły są to oferty prac społecznie użytecznych, a więc nie stanowiące zatrudnienia. Zestawienie powyższe ujmuje także zgłoszenia miejsc stażowych i tym samym oznacza to że zapotrzebowanie na

pracowników (szczególnie w zawodzie pracownika biurowego) istnieje, lecz nie przekłada się to na stałe miejsca pracy.

Zestawienia nie zawierają zgłoszeń wolnych miejsc pracy biurowej ogłaszanych w administracji publicznej, Biuletynie Służby Cywilnej oraz Biuletynie Informacji Publicznej pozostałych instytucji, stąd też duża grupa ofert pracy nie została ujęta i tym samym wskaźnik intensywności nie może być dokładnie określony.

Na podstawie tabeli 4 widać, iż pracodawcy z terenu powiatu opolskiego i miasta Opola poszukują przede wszystkim pracowników z branży budowlanej (robotników budowlanych), handlu (sprzedawców, kasjerów, telemarketerów, doradców klienta, pracowników obsługi telefonicznej, przedstawicieli handlowych, specjalistów ds. sprzedaży) i usług związanych z handlem bądź obsługą innych podmiotów (pracowników ochrony, sprzętaczek, kierowców, magazynierów czy księgowych).

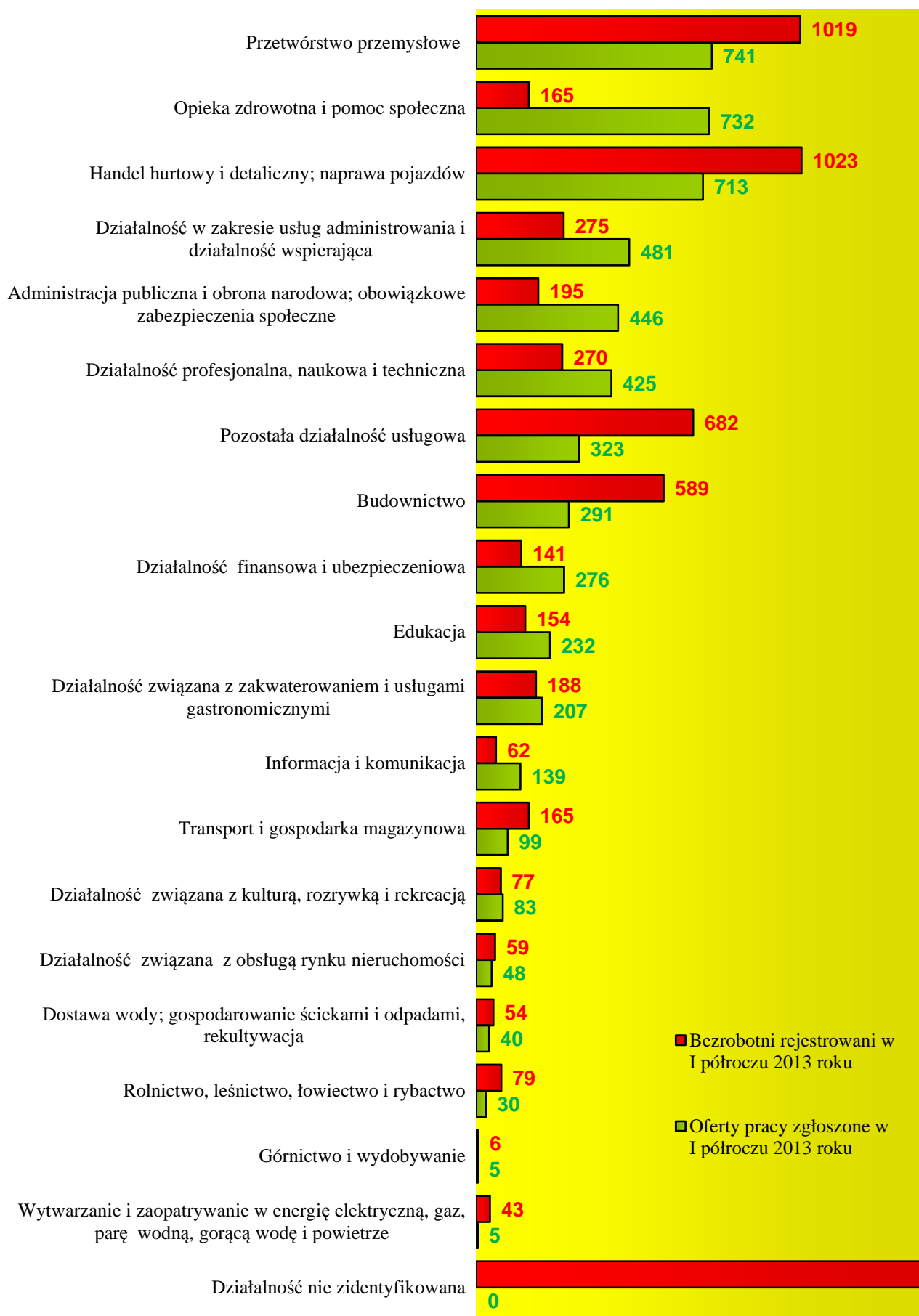
4. ANALIZA NAPŁYWU BEZROBOTNYCH ORAZ OFERT PRACY WEDŁUG KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI

Z wykresu 5 wynika, iż na przestrzeni I półrocza 2013 roku największy udział liczby osób bezrobotnych, zanotowano wśród osób poprzednio pracujących w przetwórstwie przemysłowym, handlu, działalności usługowej czy budownictwie. Dane statystyczne wskazują jednak, iż osoby te najczęściej podejmują dalsze zatrudnienie. Wśród osób tych branż występuje wysoka fluktuacja na rynku pracy.

Branżą o dużej fluktuacji wśród pracowników jest handel, gdzie pomimo napływu do ewidencji ponad tysiąca osób bezrobotnych z tej branży spora liczba osób podejmuje zatrudnienie, głównie we własnym zakresie. Oznacza to, że składane oferty pracy z branży handlowej dotyczą tych samych miejsc pracy a także tych samych pracodawców. Z uwagi na proponowane przez pracodawców branży handlowej warunki pracy i płacy, oferty te są często mało atrakcyjne wśród wykwalifikowanych handlowców.

Na uwagę zasługuje fakt, iż pracodawcy pomimo trudności w zatrudnieniu pracowników proponują niskie wynagrodzenia a często wręcz wolą zatrudniać cudzoziemców. Często też miejscem pracy jest obszar całego kraju.

Wykres 5. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD rejestrowanych w I półroczu 2013 r.

5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

4.1. Zawody deficytowe

Przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W mieście Opolu zanotowano 249 zawodów deficytowych, zaś na terenie powiatu opolskiego – 123 zawody.

Aby analiza była miarodajna, skupiono się jedynie na zawodach wśród których wpływała minimum 1 oferta miesięcznie, oraz wskaźnik deficytu wyniósł co najmniej 1,1. Najwyższe wartości wskaźników deficytu dla dominujących zawodów ujęto w tabelach 5, 6.

Tabela 5. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2013 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2013 roku	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Ankieter	9,2	0,0	MAX
Pracownik pralni chemicznej	8,3	0,0	MAX
Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	7,2	0,0	MAX
Agent ubezpieczeniowy	5,0	0,0	MAX
Pozostali sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	4,3	0,0	MAX
Pracownik kancelaryjny	3,5	0,0	MAX
Spawacz metodą MAG	3,3	0,0	MAX
Pośrednik w obrocie nieruchomościami	2,7	0,0	MAX
Spawacz metodą TIG	2,5	0,0	MAX
Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	2,2	0,0	MAX
Pozostali listonosze i pokrewni	2,0	0,0	MAX
Dyrektor szkoły	1,7	0,0	MAX
Kierowca ciągnika siodłowego	1,7	0,0	MAX
Pozostali opiekunowie dziecięcy	1,5	0,0	MAX
Operator maszyn do obróbki skrawaniem	1,5	0,0	MAX
Pracownik centrum elektronicznej obsługi klienta	1,3	0,0	MAX
Lektor języka francuskiego	1,0	0,0	MAX
Lektor języka niemieckiego	1,0	0,0	MAX
Koordinator projektów unijnych	1,0	0,0	MAX
Asystent nauczyciela przedszkola	1,0	0,0	MAX
Ustawiacz maszyn do obróbki drewna	1,0	0,0	MAX
Opiekunka domowa	8,5	0,2	51,0
Lektor języka angielskiego	5,0	0,2	30,0
Pielęgniarka	21,2	0,8	25,4
Pozostali spawacze i pokrewni	14,7	0,7	22,0
Pozostali pośrednicy usług biznesowych	2,5	0,2	15,0
Programista aplikacji	4,0	0,3	12,0
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	19,3	1,7	11,6
Doradca klienta	38,8	3,5	11,1
Dystrybutor ulotek	1,8	0,2	11,0
Telemarketer	10,2	1,0	10,2

Cieśla	3,3	0,3	10,0
Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	4,5	0,5	9,0
Asystent do spraw księgowości	3,0	0,3	9,0
Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze	1,5	0,2	9,0
Robotnik gospodarczy	44,7	5,0	8,9
Opiekunka dziecięca	2,7	0,3	8,0
Pozostali kucharze	1,3	0,2	8,0
Doradca finansowy	3,8	0,5	7,7
Sprzedawca w branży spożywczej	2,5	0,3	7,5
Opiekun osoby starszej	1,2	0,2	7,0
Wykładowca na kursach (edukator, trener)	2,2	0,3	6,5
Kierowca samochodu dostawczego	3,2	0,5	6,3
Opiekun klienta	2,0	0,3	6,0
Spedytor	1,0	0,2	6,0
Opiekun w domu pomocy społecznej	1,0	0,2	6,0
Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów spożywczych	1,0	0,2	6,0
Sprzątaczką biurową	24,7	4,3	5,7
Przedstawiciel handlowy	22,3	4,0	5,6
Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	9,7	1,8	5,3
Robotnik budowlany	29,8	6,0	5,0
Pozostali pracownicy obsługi biura	2,3	0,5	4,7
Pozostali magazynierzy	3,8	0,8	4,6
Operator koparki	1,3	0,3	4,0
Dozorca	2,5	0,7	3,8
Brukarz	2,3	0,7	3,5
Asystent prawny	1,2	0,3	3,5
Ogrodnik	1,2	0,3	3,5
Pozostali ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali	1,2	0,3	3,5
Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	1,7	0,5	3,3
Pozostali ślusarze i pokrewni	2,5	0,8	3,0
Konserwator budynków	1,0	0,3	3,0
Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	2,8	1,0	2,8
Kasjer handlowy	10,8	4,0	2,7
Technik administracji	9,3	3,5	2,7
Spawacz ręczny gazowy	1,7	0,7	2,5
Pomoc kuchenna	7,3	3,0	2,4
Zbrojarz	2,0	0,8	2,4
Doradca zawodowy	1,5	0,7	2,3
Rejestratorka medyczna	1,2	0,5	2,3
Technik prac biurowych	11,2	5,5	2,0
Kierownik działu sprzedaży	1,0	0,5	2,0
Administrator sieci informatycznej	1,0	0,5	2,0
Archiwista	1,0	0,5	2,0
Sekretarka	3,2	1,7	1,9
Technik handlowiec	3,2	1,7	1,9
Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	2,7	1,7	1,6
Kosmetyczka	1,5	1,0	1,5

W mieście Opolu największy wskaźnik intensywności deficytu zawodów wystąpił w zawodach związanych z branżą budowlaną i metalową (robotnik budowlany, operator koparki, zbrojarz, cieśla, brukarz), metalową (spawacz, operator maszyn do obróbki skrawaniem, operatorzy obrabiarek) oraz finansową (pośrednik w obrocie nieruchomościami, doradca finansowy, doradca klienta, agent ubezpieczeniowy, przedstawiciel handlowy). Wysokim deficytem, odznaczył się też zawód pracownika ochrony fizycznej (z i bez licencji), pielęgniarki, ankietera czy telemarketera. Stale brakuje również kierowców samochodów dostawczych oraz kierowców ciągników siodłowych.

Wśród zawodów deficytowych wysoką średniomiesięczną liczbą ofert pracy zanotowano w zawodzie robotnika budowlanego, stąd widoczne jest zapotrzebowanie na niewykwalifikowanych pracowników do wszelkiego typu prostych prac budowlanych. Odmienna sytuacja wynika zaś wśród ofert na pracowników z zawodem robotnika gospodarczego – tu z kolei większość ofert stanowią propozycje prac społecznie użytecznych, które również nie dotyczą powierzenia stałej pracy. Podobną sytuację zauważono w zawodzie pracownika biurowego, gdyż zdecydowaną większość tych ofert stanowią propozycje stażu, co nie wiąże się z zatrudnieniem pracownika.

Tabela 6. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim

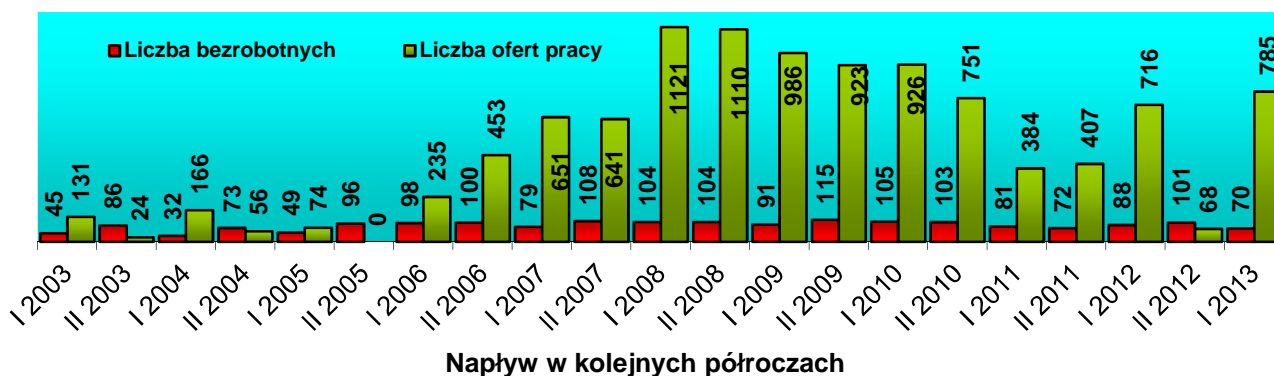
Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2013 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2013 r.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Administrator baz danych	2,8	0,0	MAX
Kierowca ciągnika siodłowego	1,8	0,0	MAX
Ogrodnik - uprawa grzybów jadalnych	1,7	0,0	MAX
Lektor języka angielskiego	1,3	0,0	MAX
Asystent nauczyciela przedszkola	1,3	0,0	MAX
Robotnik gospodarczy	86,2	6,7	12,9
Operator maszyn do produkcji płyt i sklejek	1,8	0,2	11,0
Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe	1,8	0,2	11,0
Operator maszyn do produkcji drutów i prętów	1,7	0,2	10,0
Kierownik supermarketu	1,0	0,2	6,0
Sprzedawca w branży spożywczej	1,0	0,2	6,0
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	3,3	0,7	5,0
Specjalista kontroli jakości	1,3	0,3	4,0
Sortowacz	3,3	1,0	3,3
Specjalista do spraw sprzedaży	2,7	0,8	3,2
Frezer	1,0	0,3	3,0
Kasjer handlowy	6,8	2,3	2,9
Kierowca samochodu dostawczego	1,8	0,7	2,8
Kierowca operator wózków jezdniowych	1,2	0,7	1,8
Meliorant	1,3	0,8	1,6
Cieśla	1,0	0,7	1,5
Technik prac biurowych	4,0	2,8	1,4
Stolarz meblowy	1,8	1,3	1,4

Na terenie powiatu opolskiego występuje analogiczna sytuacja w zakresie zawodów deficytowych. Tu również wśród zawodów deficytowych o największej średniomiesięcznej liczbie ofert pracy występuje zawód robotnika gospodarczego, związanego głównie z ofertami prac społecznie użytecznych.

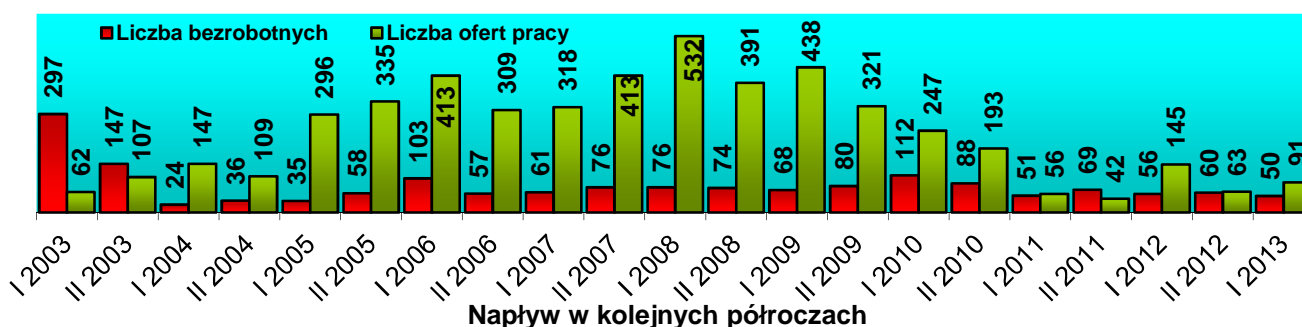
4.2. Ocena płynności w zawodach deficytowych

Analizując dane z lat 2003-2013 możemy próbować obserwować tendencję zawodów deficytowych, co jest właśnie faktycznym sensem monitoringu zawodów. Choć pierwsze opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powstały dopiero w 2005 r., to jednak dostępne są dane dot. liczby bezrobotnych i ofert pracy (wg zawodów) już od 2003 r. Poniżej przedstawiono więc liczby rejestrowanych bezrobotnych oraz ofert pracy w latach 2003-2013 w konkretnych monitorowanych zawodach.

W latach 2006-2010 najwięcej ofert pracy zgłoszono właśnie w zawodzie **robotnika gospodarczego**. Zawód ten ma więc stosunkowo duży deficyt na rynku pracy przy jednocześnie znaczących liczbach, szczególnie liczby wpływających ofert pracy ale i liczby rejestrujących się osób bezrobotnych. Należałoby zauważyć, iż wiele ofert w tym zawodzie to oferty wykonywania prac społecznie użytecznych, których nie należy uważać za pełnoetatowe miejsca pracy. Poniższy wykres szczególnie akcentuje ten wpływ od 2006 r. kiedy to właśnie wprowadzono tę formę aktywizacji bezrobotnych. W II półroczu 2012 roku zawód ten stał się na moment zawodem nadwyżkowym, jednak wiązało się to jedynie ze zmniejszeniem liczby przyjmowanych ofert prac społecznie użytecznych.

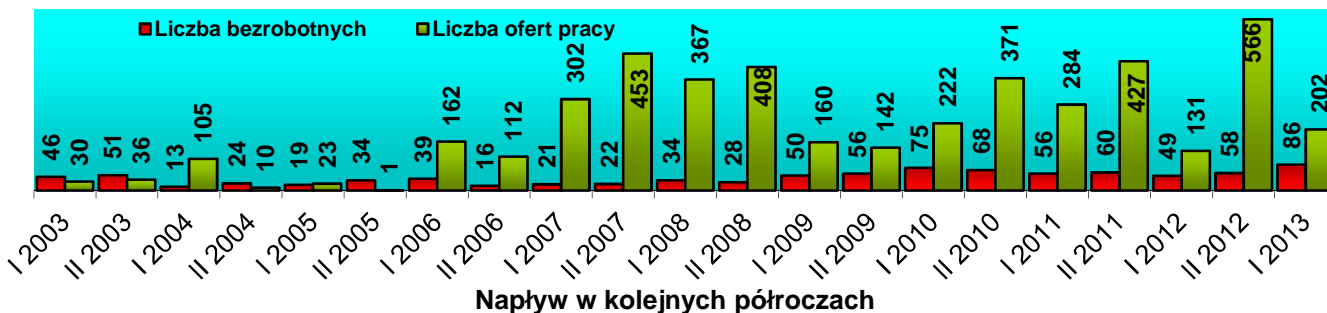

Podobną sytuację zauważamy wśród osób z zawodem **technika prac biurowych**. Tam liczba ofert również przewyższa podaż osób z tym zawodem wśród osób bezrobotnych, jednak znaczna liczba zgłoszonych ofert pracy to oferty stażu, które dostępne są jedynie dla wybranej kategorii bezrobotnych. Widoczne jest jednak, iż tą formą aktywizacji bezrobotnych pracodawcy istotnie zaczęli się interesować dopiero od 2005 r. Widocznym stał się jednak wzrost liczby bezrobotnych z tym zawodem przy malejącej (od 2010 r.) liczbie ofert pracy (głównie staży).

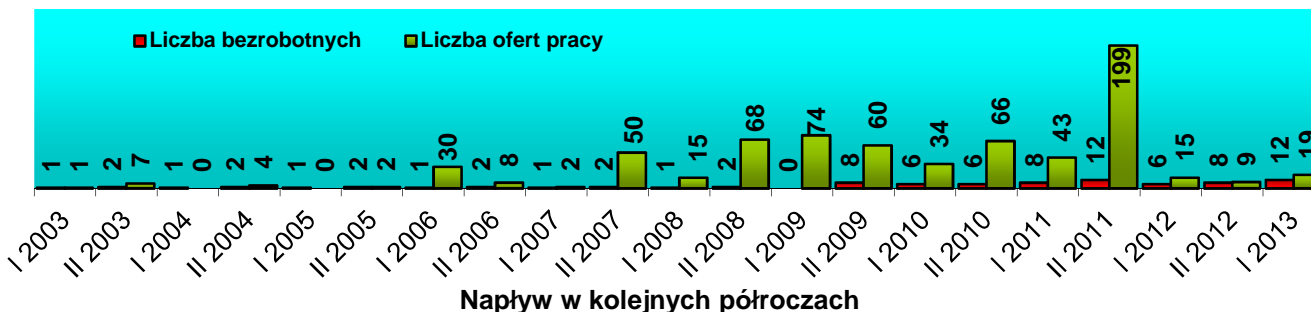

W latach 2006-2008 zauważalny był w kraju znaczny rozkwit budownictwa co wiąże się ze zwiększonym zapotrzebowaniem rynku pracy na osoby posiadające zawody niezbędne przy poszczególnych etapach wznoszenia konstrukcji i budynków oraz prac wykończeniowych w budownictwie. Choć wiele ofert dotyczy zawodów wymagających konkretnych kwalifikacji, to jednak najwięcej ofert pracy w tej branży dotyczyło właśnie niewykwalifikowanych **robotników**

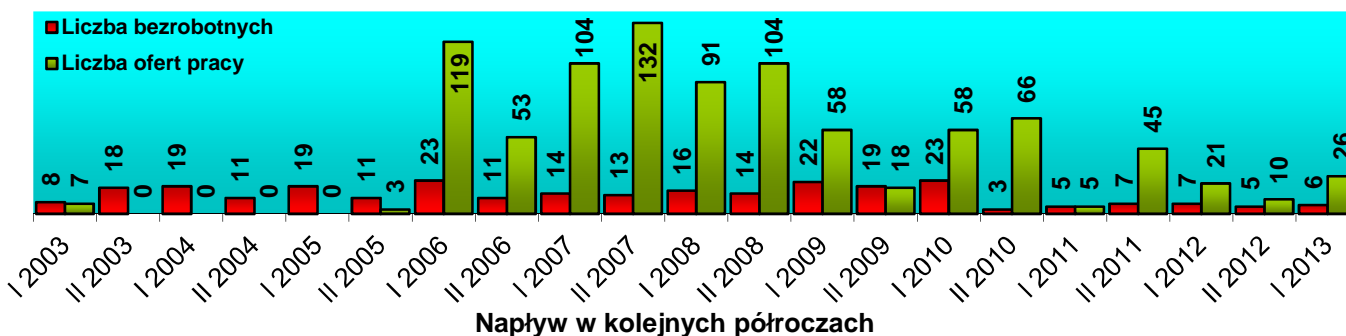
budowlanych. Liczba ofert w tym zawodzie była wysoka (szczególnie w latach 2006-2007) przy wciąż niskiej podaży, jednak od 2009 r. zauważamy także wzrost napływu osób bezrobotnych w tym zawodzie.

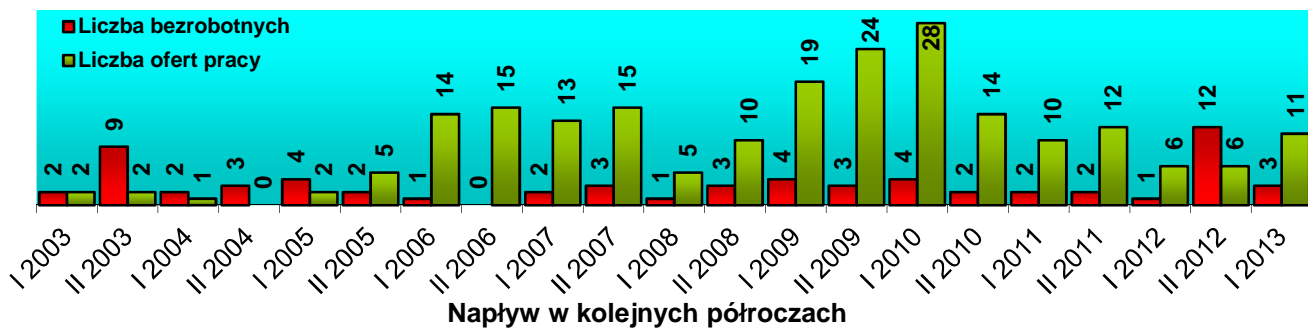
Dużym problemem jest także realizacja ofert pracy w zawodzie **brukarza**. Liczba napływających ofert pracy, pomimo nierównomiernych wahań jest wciąż wyższa, a znikomy napływ bezrobotnych z tymże zawodem zupełnie nie pokrywa zapotrzebowania pracodawców. Szacuje się, iż dysproporcje między zapotrzebowaniem pracodawców na wykwalifikowanych pracowników w tym zawodzie a ich podażą, mimo przejściowego zbilansowania, nie zrównoważą się.

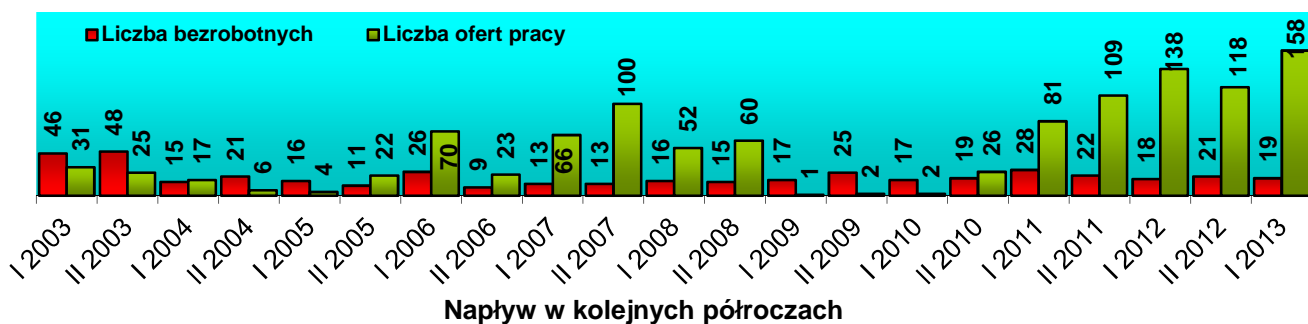
Podobnie dużym wskaźnikiem deficytu odznaczał się zawód **cieśli**. Od 2006 roku widoczna jest duża dysproporcja podaży-popytu, gdyż mała, stabilna liczba bezrobotnych z tym zawodem nie jest w stanie zaspokoić dużego popytu na ich kwalifikacje. Szczególnie dużo ofert pracy dla osób z zawodem cieśli napłynęło do tut. urzędu w latach 2006-2008.

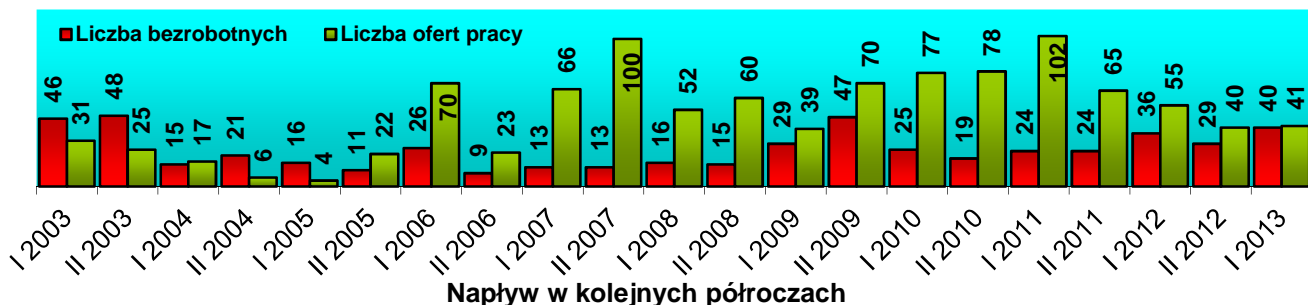
W zawodzie **operatora koparki** wciąż brak stabilizacji podaży-popytowej na wykwalifikowanych pracowników, gdyż wciąż zbyt mało pozostaje ich w rejestrze tut. urzędu, by móc zrównoważyć popyt na ich kwalifikacje zgłaszany przez pracodawców. Tu również możemy odczuć wzrost zapotrzebowania od 2006 r. wynikający z nowych inwestycji, co prawdopodobnie ma swe wyjaśnienie w wejściu polski do UE. Co prawda rok temu zarejestrowano więcej osób z tym zawodem niż zgłoszono ofert pracy, jednak szacuje się iż to że zawód operatora koparki stał się niniejszym zawodem deficytowym, stanowi jedynie wyjątek od panującej reguły.

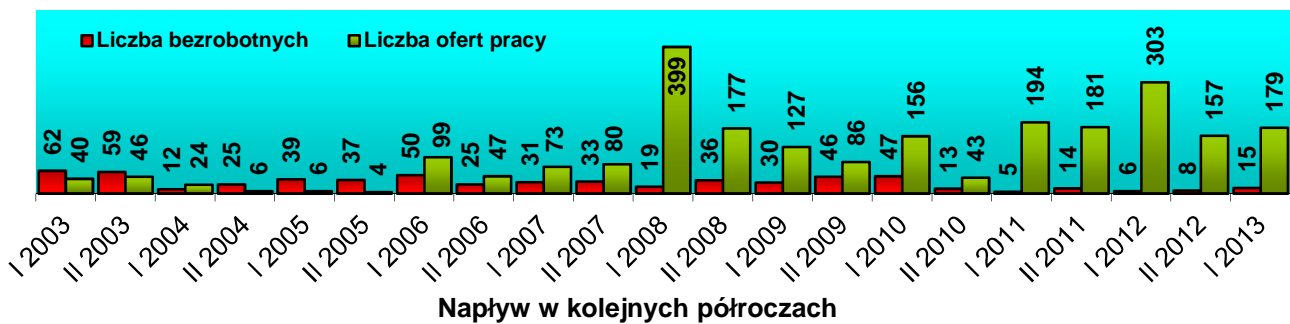
Lawinowy wzrost wpływających ofert pracy, obserwowany w latach 2006-2008, dla osób z zawodem **spawacza** został w 2009 r. zahamowany. Do końca 2009 r. w grupie tej zaliczano jedynie spawaczy ręcznych gazowych, jednak po zmianie słownika zawodów kwalifikacji i specjalności, od 2010 r. zaczęto wliczać do monitorowanej grupy wszystkich spawaczy. Od 2011 roku widoczny jest więc znaczny wzrost liczby ofert pracy dla osób z zawodem spawacza.

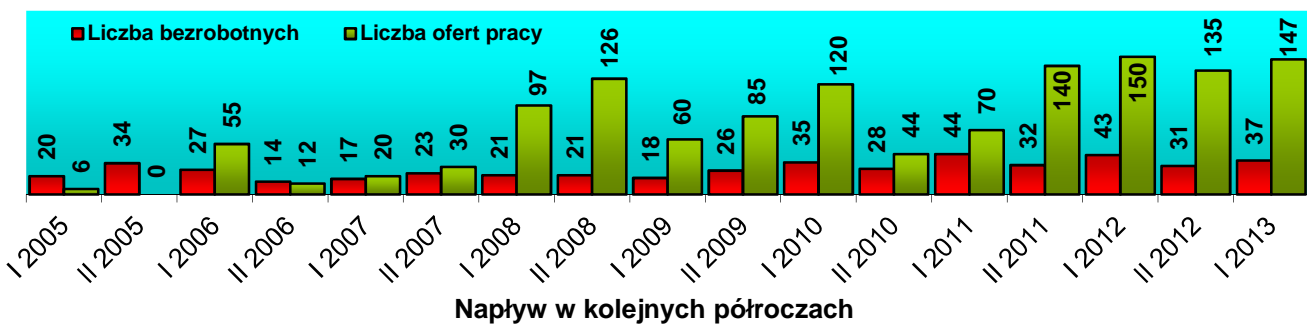
Zmiana dysproporcji podaży-popytu widoczna jest również w zawodzie **kierowcy samochodu ciężarowego**. O ile jeszcze w 2003 r. był to zawód nadwyżkowy, to jednak po umiarkowanej stabilizacji w 2004 r., od II półrocza 2005 widoczny był wzrost zapotrzebowania na osoby posiadające kwalifikacje do pracy w tym zawodzie. Wzrost liczby ofert od 2005 r. ewidentnie świadczył o wzroście gospodarczym, ukierunkowanym tu na handel i transport. Spadek liczby ofert w latach 2008-2009 świadczy być może o stabilizacji popytu oraz o skutkach kryzysu, szczególnie kiedy w bieżącym półroczu, podaż przeciwważy popytowi. W celu zrównoważenia popytu, tut. urząd prowadził szkolenia dające bezrobotnym uprawnienia kierowania pojazdami ciężarowymi. Podobna sytuacja dotyczy kierowców kategorii D.

Deficytowym (od 2006 r.) pozostaje także zawód **pracownika ochrony fizycznej** (wcześniej zawód ten miał nazwę pracownika ochrony mienia i osób). Dużego zapotrzebowania na pracowników nie jest w stanie zrównoważyć podaż wynikająca z napływu bezrobotnych oraz absolwentów. Trudno jest zrównoważyć tę dysproporcję, gdyż pracodawcy często poszukują licencjonowanych pracowników ochrony, podczas gdy niewiele z rejestrujących się osób taką licencją posiada.

Od 2006 r. deficytowym jest również zawód **przedstawiciela handlowego**. Zapotrzebowanie na osoby z takimi kwalifikacjami wciąż rośnie, jednak trudno zrównoważyć popyt, bowiem do wykonywania pracy przedstawiciela handlowego wymagane są specyficzne predyspozycje, z kolei często odmienne dla różnych branż. Duża liczba napływających ofert pracy może świadczyć o intensywniejszym poszukiwaniu wśród pracodawców nowych rynków sprzedaży, być może właśnie w związku z kryzysem ekonomicznym.

4.3. Zawody nadwyżkowe

Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który na rynku pracy występuje mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W Opolu zanotowano 581 zawodów nadwyżkowych, zaś na terenie powiatu opolskiego – 593 zawody. W tabelach 7, 8 ujęto dominujące zawody nadwyżkowe, w których średniomiesięczna liczba rejestrowanych bezrobotnych wynosiła co najmniej 2 osoby przy jednoczesnym wskaźniku nadwyżki niższym niż 0,9.

Tabela 7. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2013 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2013 r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
Bez zawodu	0,0	113,7	0,0
Ekonomista	0,2	13,3	0,0
Krawiec	0,0	6,3	0,0
Technik ekonomista	0,0	4,8	0,0
Technik mechanik	0,0	4,5	0,0
Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	0,0	4,3	0,0
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	0,0	3,7	0,0
Tokarz w metalu	0,0	3,5	0,0
Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,0	2,2	0,0
Elektromonter (elektryk) zakładowy	0,0	2,0	0,0

Piekarz	0,0	2,0	0,0
Pedagog	0,3	4,2	0,1
Mechanik pojazdów samochodowych	0,5	4,0	0,1
Pozostali kierownicy do spraw innych typów usług	0,2	3,2	0,1
Malarz - tapeciarsz	0,2	3,0	0,1
Pakowacz	0,3	3,0	0,1
Pozostali elektromechanicy i elektromonterzy	0,2	2,2	0,1
Sprzedawca	17,2	69,0	0,2
Mechanik samochodów osobowych	1,2	5,8	0,2
Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	0,7	3,3	0,2
Technik budownictwa	0,5	3,2	0,2
Szwaczka	0,7	3,2	0,2
Malarz budowlany	0,5	2,8	0,2
Nauczyciel języka angielskiego	0,3	2,2	0,2
Cukiernik	0,3	2,0	0,2
Pozostali pracownicy przy pracach prostych	1,7	5,8	0,3
Barman	1,0	3,3	0,3
Murarz	3,3	8,3	0,4
Kierowca samochodu osobowego	1,5	4,2	0,4
Magazynier	9,0	16,7	0,5
Fryzjer	2,3	4,8	0,5
Kucharz małej gastronomii	2,2	4,5	0,5
Fizjoterapeuta	1,2	2,2	0,5
Ślusarz	7,2	11,8	0,6
Kucharz	5,7	9,3	0,6
Dekarz	2,0	3,2	0,6
Księgowy	4,7	5,8	0,8
Specjalista do spraw sprzedaży	2,2	2,8	0,8

Na podstawie tabeli 7 widać, iż w mieście Opolu największe trudności w znalezieniu pracy mają osoby posiadające zawód sprzedawcy, krawca, ekonomisty, mechanika samochodów osobowych, murarza, magazyniera, ślusarza, kucharza, księgowego czy kelnera. Przeciętnie średnio aż 104 osoby w ciągu miesiąca rejestrowały się nie posiadając żadnego zawodu!

Tabela 8. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2013 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2013 r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
Bez zawodu	0,0	97,8	0,0
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	0,0	9,5	0,0
Krawiec	0,2	8,2	0,0
Malarz - tapeciarsz	0,0	7,3	0,0
Ekonomista	0,0	6,5	0,0
Szwaczka	0,2	5,2	0,0
Technik ekonomista	0,0	4,0	0,0
Kucharz małej gastronomii	0,0	3,3	0,0

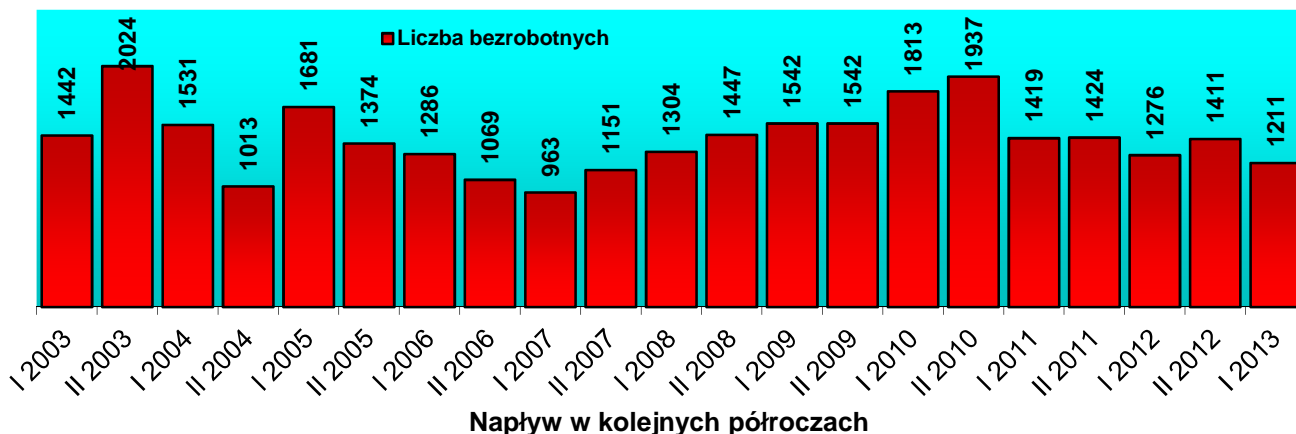
Technik mechanik	0,0	3,2	0,0
Zbrojarz	0,0	3,2	0,0
Formierz odlewnik	0,0	2,7	0,0
Elektromechanik pojazdów samochodowych	0,0	2,7	0,0
Pedagog	0,0	2,5	0,0
Elektromonter instalacji elektrycznych	0,0	2,5	0,0
Technik budownictwa	0,0	2,3	0,0
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,0	2,3	0,0
Barman	0,0	2,3	0,0
Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	0,0	2,3	0,0
Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	0,0	2,3	0,0
Sprzedawca	6,8	55,7	0,1
Murarz	3,0	22,5	0,1
Kucharz	0,7	10,3	0,1
Mechanik pojazdów samochodowych	0,7	9,8	0,1
Mechanik samochodów osobowych	0,8	6,8	0,1
Piekarz	0,5	5,3	0,1
Cukiernik	0,3	4,8	0,1
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,3	2,7	0,1
Kierowca samochodu osobowego	0,3	2,5	0,1
Lakiernik samochodowy	0,2	2,0	0,1
Elektromonter (elektryk) zakładowy	0,2	2,0	0,1
Stolarz	2,5	13,5	0,2
Fryzjer	2,3	9,5	0,2
Błacharz samochodowy	0,5	3,3	0,2
Ślusarz	4,7	18,2	0,3
Malarz budowlany	1,2	4,3	0,3
Hydraulik	0,7	2,7	0,3
Pakowacz	0,7	2,7	0,3
Listonosz	0,7	2,2	0,3
Elektryk	0,5	2,0	0,3
Magazynier	3,0	8,5	0,4
Tokarz w metalu	1,5	4,2	0,4
Robotnik budowlany	3,8	8,3	0,5
Sprzątaczką biurowa	3,0	5,8	0,5
Kelner	1,5	2,8	0,5
Pozostali pracownicy przy pracach prostych	3,2	5,5	0,6
Technik administracji	1,2	2,0	0,6
Dozorca	1,2	2,0	0,6
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	3,7	5,5	0,7
Ogrodnik terenów zieleni	1,7	2,5	0,7
Księgowy	3,2	4,2	0,8
Technik handlowiec	1,8	2,2	0,8

Według zestawienia zawartego w tabeli 8 wynika, iż z terenu powiatu opolskiego średniomiesięcznie aż blisko sto osób rejestrujących się nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych. Są to często osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, gimnazjalnym lub też najczęściej podstawowym, dotąd nie pracujące. Dla tych osób nie odnotowano żadnego zgłoszenia odpowiedniego wolnego miejsca pracy.

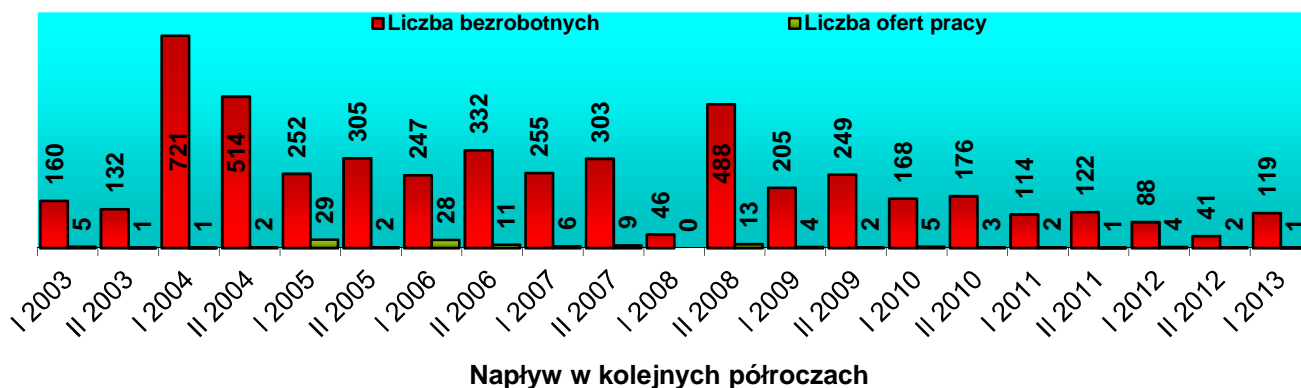
4.4. Ocena płynności w zawodach nadwyżkowych

Największe trudności w znalezieniu pracy mają osoby posiadające zawód sprzedawcy, murarza, stolarza, ślusarza, kucharza, mechanika samochodów osobowych, fryzjera, magazyniera, krawca, ekonomisty, technika mechanika, pedagoga, piekarza, technika ekonomisty, technika budownictwa czy cukiernika. W I półroczu 2013 roku przeciętnie średnio aż 202 osoby w ciągu miesiąca rejestrowały się nie posiadając żadnego zawodu! Są to często osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, gimnazjalnym lub też najczęściej podstawowym, dotąd nie pracujące. Dla tych osób nie odnotowano żadnego zgłoszenia odpowiedniego wolnego miejsca pracy.

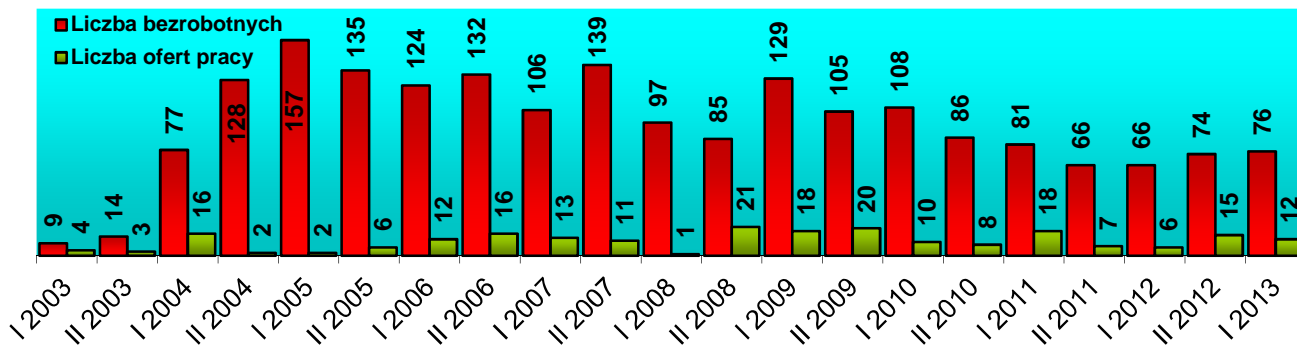
Zdecydowanie największy wskaźnik nadwyżki zawodów notowany jest w grupie osób bezrobotnych **nie posiadających żadnego zawodu**. Przyczyna jest prosta - brak ofert pracy dla osób bez zawodu, podczas gdy jednocześnie wiele osób bezrobotnych posiada jedynie podstawowe wykształcenie (bądź średnie ogólnokształcące), więc nie posiada kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu. Liczba rejestrujących się osób bez kwalifikacji zawodowych w latach 2008-2010 wyraźnie wzrastała. Powodem tego może być napływ do rejestru bezrobotnych absolwentów liceów ogólnokształcących czy też osób poprzednio pracujących, którym jednak ze względu na krótki okres wykonywanej pracy i nie dający (rozumianego zgodnie z ustawą) doświadczenia zawodowego, nie przypisano właściwego zawodu. Od 2 lat zauważalny jest jednak nieznaczny spadek liczby rejestrujących się osób nie posiadających żadnego zawodu.

Równie niekorzystnym jest brak równowagi podaży-popytu dla osób z zawodem **ekonomisty**. Bezrobotni z tym zawodem (ok. 20% to absolwenci) stanowią wciąż zbyt dużą, choć coraz mniejszą podaż na rynku pracy w zderzeniu z popytem wynikającym z ofert wolnych miejsc zatrudnienia. Wydaje się, iż istniejąca dysproporcja będzie maleć.

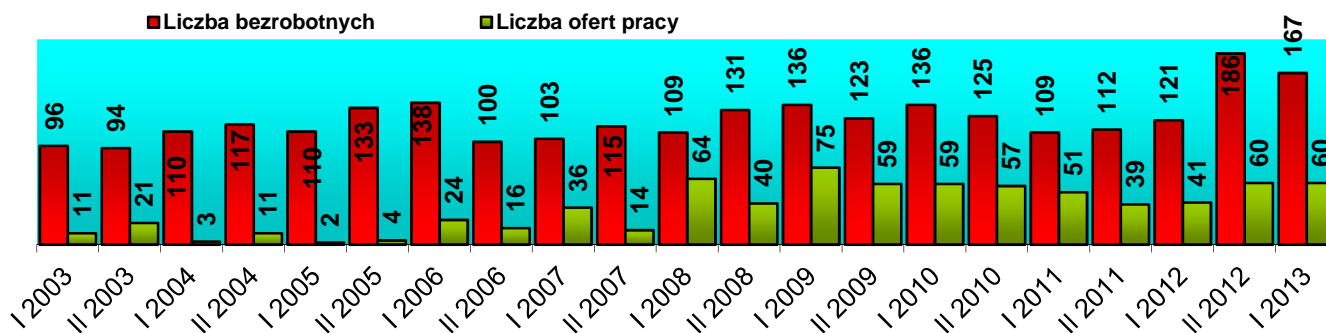

Rozwój usług branży motoryzacyjnej również nie jest jeszcze w stanie zrównoważyć kilkukrotnej przewagi liczby osób bezrobotnych posiadających zawód **mechanika samochodów osobowych**. Obserwując dynamikę zmian, brak jednak nadziei na szybkie zrównoważenie popytu z podażą, mimo stopniowego spadku liczby rejestrujących się osób bezrobotnych z tym zawodem.

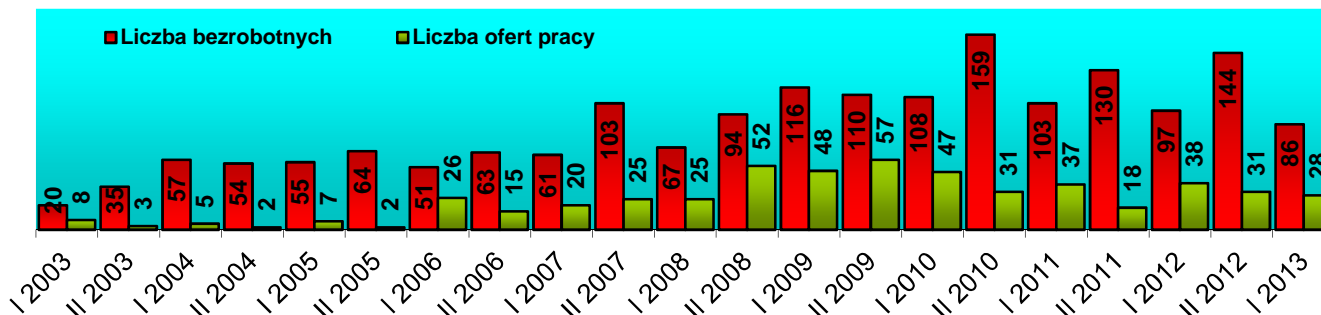
Napływ w kolejnych półroczach

Z danych urzędu wynika, iż wciąż wyraźnie wysokim wskaźnikiem nadwyżkowości charakteryzuje się zawód **kucharza**, gdzie stale, co najmniej dwukrotnie, przeważa liczba zarejestrowanych bezrobotnych z tym zawodem nad napływającymi ofertami pracy. Z drugiej strony, pracodawcy borykają się z dużymi trudnościami ze znalezieniem doświadczonego, wykwalifikowanego kucharza.

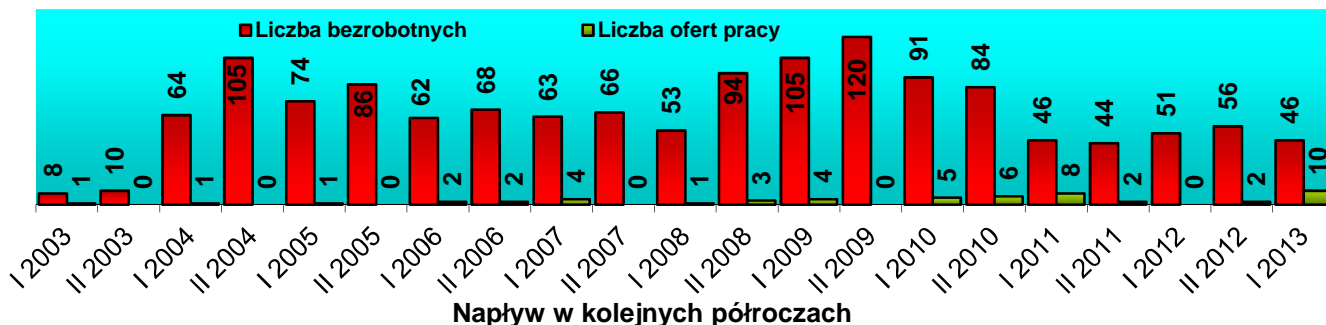
Napływ w kolejnych półroczach

Zawodem nadwyżkowym objętym szerszym monitoringiem jest również zawód **fryzjera**. Liczba bezrobotnych w tym zawodzie utrzymuje się na relatywnie wysokim poziomie wykazując niestety ciągłą tendencję wzrostu. Większość osób bezrobotnych zarejestrowanych z tym zawodem zamieszkuje na terenie powiatu opolskiego, przy czym jednak więcej ofert pracy składają pracodawcy z miasta Opola. Jednak podkreślić należy, iż liczba ofert pracy dla fryzjerów od 2006 r. także wzrosła.

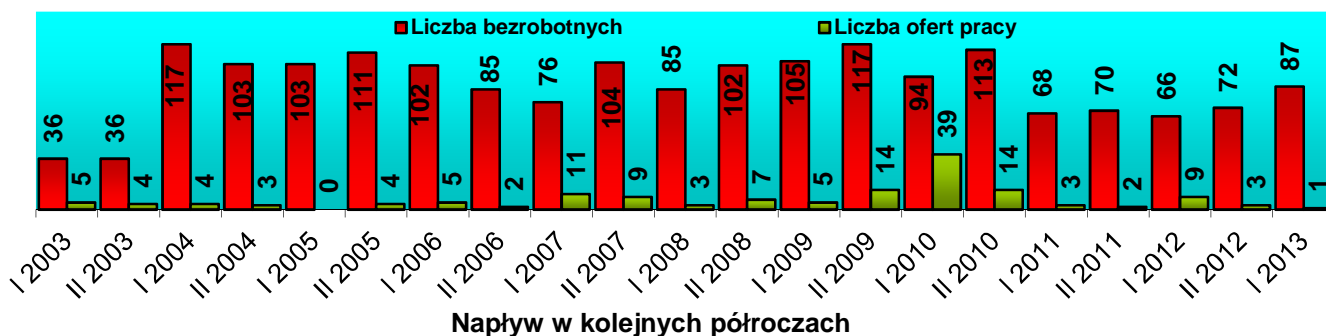

Napływ w kolejnych półroczach

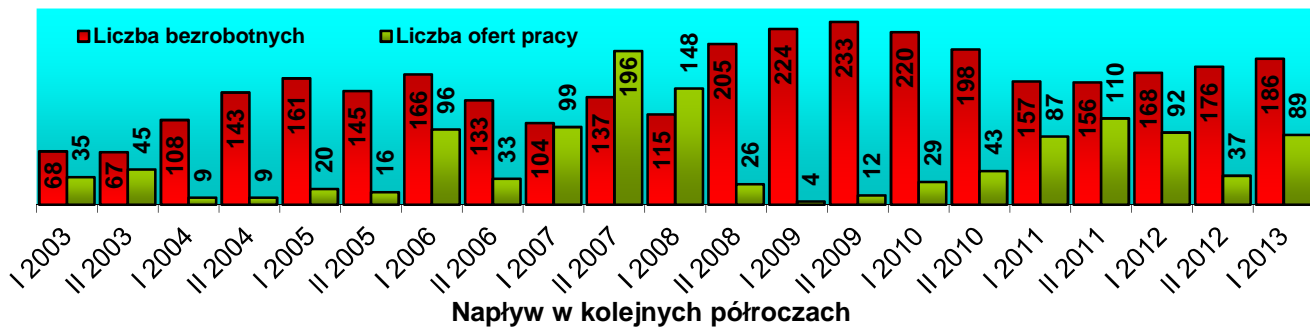
Bardzo dużą nadwyżkę podaży nad popytem zanotowano w zawodzie **technika mechanika**. Wciąż wysoka liczba bezrobotnych z tym zawodem wynika generalnie z dużej liczby absolwentów szkół kształcących w tym zawodzie. Osoby te mają jednak bardzo małe szanse na otrzymanie oferty pracy zgodnej z wyuczonym zawodem. Z poniższego wykresu można wywnioskować, iż zawód ten jeszcze długo pozostanie nadwyżkowym.

Nadwyżka wciąż występuje także w relacjach podaży-popytu na kwalifikacje w zawodzie **krawca**. Zmniejszenie się dysproporcji w I półroczu 2010 r. dawało pewne nadzieje na zbliżenie się do poziomu równowagi, jednak kolejne dwa lata rozwiały te oczekiwania. Czas więc pokazał że zjawisko to miało jedynie charakter chwilowy i nie było początkiem tendencji zmierzającej do zrównoważenia się relacji podaży-popytowej na pracowników z tym zawodem.

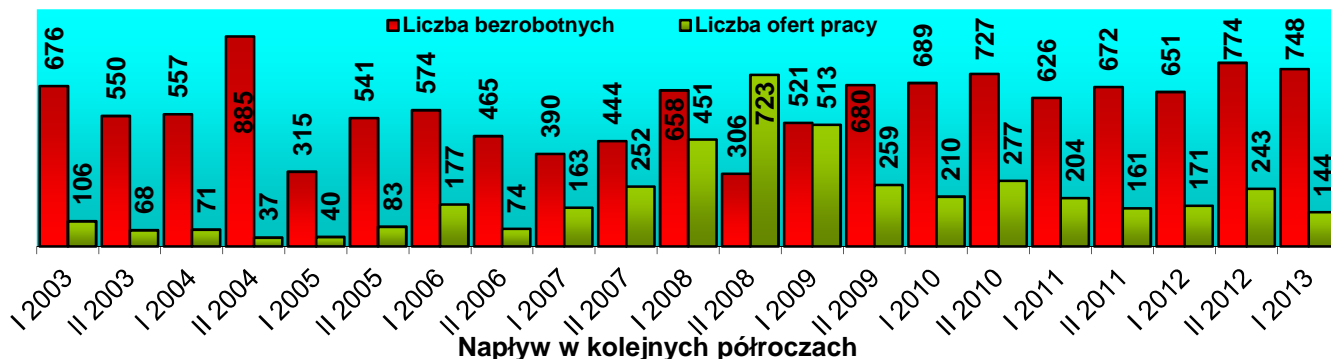

Kryzys gospodarczy w przemyśle, szczególnie w latach 2009-2010, spowodował wyraźną nadwyżkę notowaną w zawodzie **ślusarza**. Po wzroście liczby ofert pracy w latach 2006-2008, od połowy drugiego półrocza 2008 r. nastąpił drastyczny spadek liczby napływających ofert pracy wobec liczby rejestrujących się bezrobotnych, co niniejszym kwalifikuje niniejszym zawód ślusarza do grupy zawodów nadwyżkowych. Od 3 lat liczba ofert pracy jednak wzrosła przy malejącej jednocześnie liczbie rejestrujących się bezrobotnych z zawodem ślusarza, co sugeruje istnienie szansy na zrównoważenie się dysproporcji podaży-popytowej w tym zawodzie.

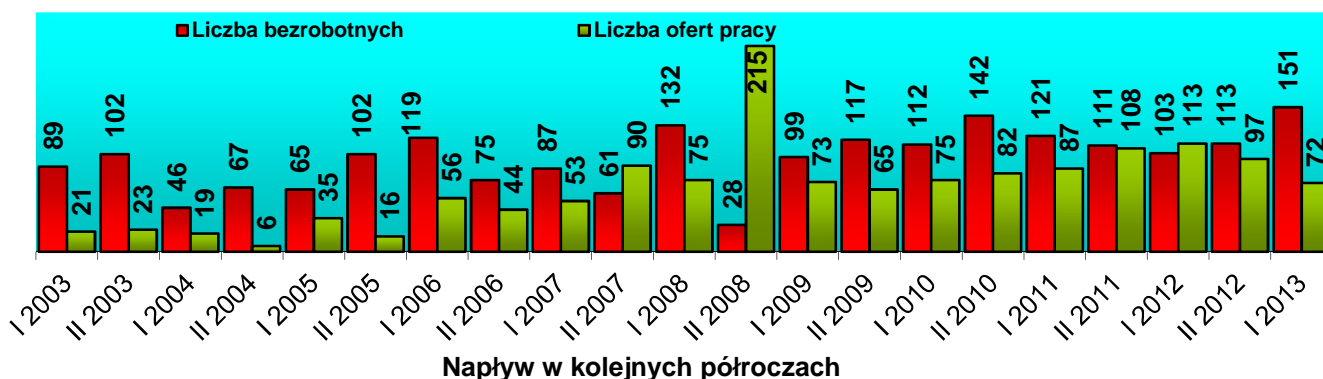

Zawodem, którego nadwyżki nie udało się także zrównoważyć jest zawód **sprzedawcy**, pomimo iż w II półroczu 2008 r. był on zawodem deficytowym. Liczba zgłaszanych ofert pracy

w tym zawodzie rosła od 2005 r. przy jednoczesnym spadku rejestrujących się bezrobotnych z tym zawodem. Pytanie o tendencję podażowo-popytową w przyszłości pozostaje jednak trudne do odpowiedzi. Jednocześnie zauważyć należy, iż liczba bezrobotnych z zawodem sprzedawcy rozkłada się równomiernie w obu powiatach, to jednak z miasta Opola spływa większość ofert. Zawód sprzedawcy wciąż jednak pozostaje nadwyżkowym (trzykrotna przewaga liczby napływających osób bezrobotnych, wobec zgłaszanych ofert pracy w tym zawodzie).

Magazynierzy stanowią ostatnią wymienioną grupę osób bezrobotnych wśród monitorowanych zawodów nadwyżkowych. Choć zawód ten od początku obserwacji był zawodem nadwyżkowym, to jednak w latach 2007-2009 oraz na przełomie lat 2011/2012, był on naprzemiennie zawodem deficytowym i nadwyżkowym. Większość bezrobotnych z tym zawodem mieszka w mieście Opolu, jednak oferty pracy spływają w podobnym udziale w obu powiatach. Powolny wzrost liczby ofert pracy świadczy generalnie o stabilnym poziomie koniunktury w handlu (głównie hurtowym) i transporcie, jednak obserwacje monitoringu wskazywały na wcześniejszy brak równowagi podażowo-popytowej w tym zawodzie. Wzrastająca liczba ofert pracy w ostatnich dwóch półroczach faktycznie doprowadziła do zrównoważenia się liczby ofert pracy oraz rejestrujących się osób bezrobotnych.

W mieście Opolu w I półroczu 2013 r.:

- W 498 zawodach nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 581 zawodów były zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji, m.in.:
 - opiekunka domowa,
 - pielęgniarka,
 - programista aplikacji,
 - pracownik ochrony fizycznej bez licencji,
 - doradca klienta,
 - telemarketer,
 - cieśla,
 - opiekunka dziecięca,
 - doradca finansowy,
 - opiekun osoby starszej,
 - kierowca samochodu dostawczego,
 - spedytor,
 - sprzątaczkę biurowa,
 - przedstawiciel handlowy,
 - robotnik budowlany,
 - operator koparki,
 - brukarz.
- 249 zawodów było zawodami **deficytowymi**. Większość z nich wymieniono w tabeli 5. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
 - opiekunka domowa,
 - pielęgniarka,
 - programista aplikacji,
 - pracownik ochrony fizycznej bez licencji,
 - doradca klienta,
 - telemarketer,
 - robotnik budowlany,
 - robotnik gospodarczy,
 - doradca finansowy,
 - przedstawiciel handlowy,
 - sekretarka,
 - kosmetyczka.
- 44 zawodów było zawodami **zrównoważonymi** m.in.:
 - elektryk,
 - drukarz,
 - kelner,
 - stolarz.
- w 149 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania pracy w zawodzie m.in.:
 - spawacz metodą TIG,
 - spawacz metodą MAG,
 - agent ubezpieczeniowy,
 - pośrednik w obrocie nieruchomościami,
 - kierowca ciągnika siodłowego,
 - ankieter.

W powiecie opolskim w I półroczu 2013 r.:

- W 516 zawodach, z którymi rejestrowały się osoby bezrobotne, nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 593 zawody były zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż wynosiła liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji. Największą liczbą osób wśród zawodów nadwyżkowych wyróżniły się zawody:
 - krawiec,
 - malarz-tapeciarz,
 - sprzedawca,
 - murarz,
 - ślusarz,
 - stolarz,
 - fryzjer,
 - kucharz,
 - mechanik pojazdów samochodowych,
 - ekonomista,
 - mechanik samochodów osobowych,
 - szwaczka,
 - technik mechanik.
- 123 zawody były zawodami **deficytowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował większą liczbą oferty pracy w danym zawodzie niż wynosiła liczba osób pozostających w ewidencji osób bezrobotnych. Większość z nich wymieniono w tabeli 6. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
 - robotnik gospodarczy,
 - pracownik ochrony fizycznej bez licencji,
 - specjalista kontroli jakości,
 - sortowacz,
 - specjalista do spraw sprzedaży,
 - frezer
 - kasjer handlowy,
 - kierowca samochodu dostawczego,
 - kierowca operator wózków jezdniowych,
 - cieśla,
 - stolarz meblowy.
- 26 zawodów było zawodami **zrównoważonymi**, czyli popyt na pracowników o danym zawodzie był zbliżony podaży, m.in.:
 - kierowca samochodu ciężarowego,
 - kierownik budowy,
 - pracownik socjalny,
 - tynkarz.
- w 86 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania pracy w zawodzie m.in.:
 - administrator baz danych,
 - kierowca ciągnika siodłowego,
 - logistyk,
 - grafik komputerowy DTP,
 - specjalista ds. zamówień publicznych.

6. WNIOSKI

Głównym celem badania zawodów nadwyżkowych i deficytowych było stworzenie ich rankingów, które stanowią narzędzie dla monitoringu, czyli procesu systematycznego śledzenia zjawisk zachodzących na rynku pracy. Monitoring pozwala na formułowanie ocen i wniosków dla systemu kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych i służy lepszemu dopasowaniu kwalifikacji osób poszukujących pracy do oczekiwań pracodawców.

Pierwsze półrocze 2013 roku to okres, w którym zaobserwowano kolejny szczyt poziomu bezrobocia. W marcu 2013 roku poziom bezrobocia osiągnął pułap, niespotykany od 8 lat, ponad dwukrotnie większy niż notowany jeszcze w 2008 roku. Osobami bezrobotnymi stało się wiele pracowników zwalnianych z przyczyn ekonomicznych i to zarówno od pracodawców obszaru obsługiwane przez tut. urząd jak i osób powracających z zagranicy. W ewidencji byli też cudzoziemcy, którzy tracąc zatrudnienie poza granicami Polski, nabyli prawo do zasiłku w krajach UE. Bieżący rok odznaczył się więc ponownym wzrostem poziomu bezrobocia.

Faktem jest również spadek napływu ofert pracy. W 2012 roku wpłynęła podobna liczba ofert pracy co w roku ubiegłym, jednak jednocześnie jest to mniej ofert niż w latach 2008-2010. Rok 2013 zapewne również nie zmieni tej malejącej tendencji. Optymistycznym jest przynajmniej wzrost (od 2009 roku) udziału osób wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy. Niestety równocześnie rokrocznie rośnie udział osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych z powodu niestawienia się czy też braku gotowości do podjęcia zatrudnienia.

W pierwszym półroczu 2013 roku spadła nieco liczba (mimo wzrostu udziału) osób do 12 miesięcy od ukończenia nauki. Maleje też nadal liczba (i udział) osób bezrobotnych do 25 roku życia, oraz do 27 roku życia z wykształceniem wyższym do roku od dnia ukończenia nauki. Pierwsze półrocze 2013 roku odznaczyło się jednocześnie dalszym wzrostem liczby (i udziału) osób długotrwale bezrobotnych, osób powyżej 50 roku życia i niepełnosprawnych. Nie zmieniła się zaś w istotny sposób liczba (i udział) osób bez kwalifikacji zawodowych, osób bez doświadczenia zawodowego i osób bez wykształcenia średniego. W czerwcu 2013 roku udział osób poprzednio pracujących, wciąż rosnąc, osiągnął poziom nienotowany od ponad 13 lat. Od 10 lat sukcesywnie wzrasta również udział rejestrujących się osób poprzednio pracujących w ogóle rejestrujących się bezrobotnych. Podobnie utrzymuje się wciąż rekordowo wysoka liczba (i udział) osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy. Stale rośnie też udział osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i wyższym, a maleje wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i poniżej. Powoli rośnie też udział osób bezrobotnych z dłuższym stażem pracy.

Wnioski wypływające z analizy pozwalają stwierdzić, że rynek pracy charakteryzuje się głęboką nierównowagą. Nadmiar poszukujących pracy występuje w większości zawodów i specjalności. Wzrost zapotrzebowania na pracowników w nowych zawodach i specjalnościach nie nadąża za rosnącym napływem bezrobotnych z zawodów tracących rację bytu. Procesy zachodzące w życiu społecznym i gospodarczym powodują zmiany na rynku pracy, które wymuszają na społeczeństwie zmianę podejścia do pracy. Nowa sytuacja wymaga od pracowników elastyczności zawodowej oraz aktywności edukacyjnej prawie przez całe życie.

Kształcenie zawodowe jest niewątpliwie jednym z ważniejszych czynników determinujących powodzenie jednostki na rynku pracy. W procesie projektowania zmian polegających na dostosowaniu kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy istotne jest zwrócenie uwagi na prognozę odnoszącą się do regionu, informującą o relacjach między tempem rozwoju rolnictwa, przemysłu i usług oraz możliwości wprowadzania nowych technologii. Dane te pozwolą na określenie kierunków i programów kształcenia.